

Vergaderjaar 1992-1993

16 625

Heroverweging collectieve uitgaven

Nr. 148

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Zoetermeer, 8 februari 1993

Tot de onderwerpen die door het Kabinet in het kader van een geïntegreerd subsidiebeleid en de begrotingsvoorbereiding 1993 zijn geselecteerd voor heroverweging in 1991/1992 behoort ondermeer het terrein «overig wetenschappelijk onderzoek en wetenschapsbeleid». Zeven hierna te noemen begrotingsartikelen van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen zijn daartoe door een interdepartementale werkgroep onderzocht, welk onderzoek in maart 1992 leidde tot een rapport getiteld «Subsidies overig wetenschappelijk onderzoek en wetenschapsbeleid».

Het rapport werd in mei van dit jaar vastgesteld door de Ambtelijke Commissie Heroverweging en samen met een aantal andere heroverwegingsrapporten aangeboden aan de Raad van Ministers. Het Kabinet stemde zonder voorbehoud in met aanbieding aan u hetgeen inmiddels is geschied.

Bij brief van 2 september jl. heb ik mijn standpunt over de bevindingen van de werkgroep over het rapport «Subsidies overig wetenschappelijk onderzoek en wetenschapsbeleid» aan mijn ambtgenoot van Financiën kenbaar gemaakt.

Een samenvatting van (de standpunten over) de heroverwegingsrapporten werd opgenomen in de Miljoenennota 1993. Voor een politieke toetsing breng ik u bij dezen het door mij ingenomen standpunt integraal ter kennis.

Alvorens in algemene termen in te gaan op het rapport zelf wil ik opmerken dat een nuttige en overzichtelijke bundeling van informatie over de aanwending van de financiële middelen tot stand is gebracht. De onderzochte begrotingsartikelen vormen een heterogeen geheel; de werkgroep is er niettemin in geslaagd een waardevol en samenhangend document te presenteren.

Mijn standpunt dient u te bezien in het licht van de ontwikkelingen en organisatorische veranderingen die het afgelopen jaar binnen mijn departement hebben plaatsgevonden. Deze hebben geleid tot een discussie over de kerntaken op het terrein van onderwijs en wetenschappen, tot opheffing van directoraten-generaal en tot herschikking en onderbrenging van beleidsterreinen in nieuwe directies.

Daarnaast slaat uiteraard ook binnen mijn departement het Kabinetsbeleid gericht op verzelfstandiging, intensivering van het besturen op afstand, ontwikkeling van nieuwe besturingsinstrumenten en vergroting van de doelmatigheid neer in besluitvorming op de onderzochte terreinen.

Het onderzoek van de werkgroep liep parallel met de implementatie van de reorganisatie binnen mijn departement, die leidde tot de vorming van ondermeer de directie Wetenschappelijk Onderwijs en de directie Onderzoek en Wetenschapsbeleid. Binnen laatstgenoemde directie is de verantwoordelijkheid voor de onderzochte begrotingsartikelen 11.01, 11.03, 11.05, 11.06, 11.07 en 13.02 neergelegd, terwijl artikel 09.28 ressorteert onder eerstgenoemde directie.

Binnen de nieuw gevormde directies was reeds onder mijn leiding het denken op gang gebracht over nieuwe besturingsfilosofieën, het concentreren van beleidsontwikkeling rond kernthema's en vergroting van doelmatigheid bij en flexibilisering van inzet van middelen.

Veel van het gedachtengoed dat in die periode tot stand kwam is terug te vinden in het heroverwegingsrapport. Het is dan ook niet meer dan natuurlijk dat bij de begrotingsvoorbereiding 1993 en bij de invulling van de taakstelling kritisch is gekeken naar de instellingen voor internationaal onderwijs, de nationale en internationale onderzoekorganisaties, het beleidsterrein informatieverzorging en tenslotte de stimulerings- en investeringsmiddelen. Daar waar de aanbevelingen van de werkgroep aansloten op de hiervoor gesignaleerde ontwikkelingen heb ik deze overgenomen. De aanbevelingen die niet zijn overgenomen hebben maar die naar mijn mening zinvolle elementen bevatten, dragen in de toekomst ongetwijfeld bij tot verdere discussie en kritische beschouwing.

Ik deel de mening van de onderzoekers dat deels als gevolg van in de afgelopen jaren reeds uitgevoerde evaluaties van verschillende begrotingsartikelen of onderdelen daarvan reeds maatregelen zijn genomen die (mede) ten doel hadden de doelmatigheid van opereren te vergroten.

Niettemin zullen de voorgestelde maatregelen die een veel verdergaande vergroting van de doelmatigheid en flexibiliteit van onderdelen van het wetenschappelijk bestel in Nederland beogen, voor zover dat nog niet is gebeurd in het kader van de begrotingsvoorbereiding 1993, worden bestudeerd en op implementatiemogelijkheden worden getoetst.

In de onderzoekinfrastructuur zijn overigens reeds institutionele veranderingen in gang gezet als gevolg van strategisch beleid. In het Wetenschapsbudget 1993, dat u medio december 1992 bereikt, wordt ondermeer aandacht besteed aan nieuwe organisatievormen, de bestuurlijke positie van de fundamentele onderzoeksinstituten en de positie van de nauw aan de departementen gerelateerde onderzoeksinstituten. Ook spreek ik in dit document mijn voornemen uit in de komende jaren betere koppelingen tussen publieke en private geldstromen ten behoeve van de kennisinfrastructuur te realiseren.

lingen in het rapport, naast overwegingen van zorgvuldigheid die hebt geleid tot fasering in de invoering, hebben een belangrijke rol gespeeld bij de invoering. In 1997 leiden de maatregelen tot een structurele besparing van 18 mln. per jaar.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
J. M. M. Ritzen